

У К Р А Ї Н А

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА РАЙОННА РАДА ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Х сесія 8 демократичного скликання

Р І Ш Е Н Н Я

від 02 грудня 2021 року № 143/2021

м. Івано-Франківськ

Про районну цільову програму “Духовне життя” на 2022-2025 роки

Керуючись статтею 43 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні”, районна рада

в и р і ш и л а :

1. Затвердити районну цільову програму “Духовне життя” на 2022-2025 роки (додається).
2. Управлінню фінансів районної державної адміністрації при формуванні проєктів бюджету на 2022-2025 роки передбачати кошти на виконання районної Програми.
3. Контроль за виконанням рішення покласти на заступника голови районної ради Л.Чекайло і постійну комісію районної з питань освіти, науки, культури, молодіжної політики та спорту (А.Козак).

Голова районної ради

Василь Попович

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішення районної ради
від 02 грудня 2021 року № 143/2021
“Про районну цільову
програму “Духовне життя”
на 2022-2025 роки”

РАЙОННА ЦІЛЬОВА ПРОГРАМА
“Духовне життя”
на 2022-2025 роки

Замовник Програми:

Івано-Франківська районна рада

Керівники Програми:

**Заступник керівника
виконавчого апарату
районної ради**

Ярослав ЄФІМЧУК

**Заступник голови
районної державної адміністрації**

Олександр ПОПОДИНЕЦЬ

Погоджено:

**Начальник управління фінансів
районної державної адміністрації**

Світлана ЧУТЧЕНКО

ПАСПОРТ
районної цільової Програми “Духовне життя”
на 2022-2025 роки

1. Ініціатор розроблення Програми (замовник) – районна рада
2. Розробник Програми – районна рада
3. Термін реалізації Програми – 2022-2025 роки.
4. Етапи фінансування Програми – щорічно.
5. Обсяги фінансування Програми (грн):

Роки	Обсяги фінансування, грн		
	Всього	в т.ч. за джерелами фінансування	
		районний бюджет	інші джерела
2022-2025 в т.ч.	400 000	200 000	200 000
2022	100 000	50 000	50 000
2023	100 000	50 000	50 000
2024	100 000	50 000	50 000
2025	100 000	50 000	50 000

6. Очікувані результати виконання Програми:

- покращення умов для задоволення духовних потреб жителів району;
- забезпечення в сучасних умовах спадковості поколінь, консолідації суспільства на основі народних традицій;
- забезпечення просвітницької, виховної ролі національної духовної культури;
- вирішення актуальних питань духовно-релігійної сфери;
- поліпшення співпраці між владними структурами, громадськістю та церквами;
- розширення ролі Церкви у суспільному житті, становлення її як повноцінного інституту громадянського суспільства;
- активізація громад шляхом надання фінансових та інформаційних ресурсів у вирішенні релігійно-духовних проблем;
- збереження та належне використання культових споруд, пам'яток архітектури; охорона пам'яток сакральної архітектури та мистецтва, недопущення дій, що призводять до їх втрати;
- вирішення питання будівельних та ремонтно-реставраційних робіт храмів району;
- створення умов для вільної та різноманітної мистецької творчості духовно-релігійного спрямування;
- фінансова підтримка засобів масової інформації духовно-релігійного спрямування;

- створення інформаційної бази даних ініціативних груп та організацій, які діють в релігійно-духовних інтересах територіальних громад, з подальшим її поповненням;
- створення умов для належного міжконфесійного діалогу.

7. Терміни звітності: щорічно.

Керівники Програми:

**Заступник керівника
виконавчого апарату
районної ради**

Ярослав ЄФІМЧУК

**Заступник голови
районної державної адміністрації**

Олександр ПОПАДИНЕЦЬ

ВСТУП

В умовах формування громадянського суспільства та демократизації роль духовної сфери набуває нового змісту.

В Україні триває відродження релігійно-церковного життя та відновлення зруйнованої в радянські часи релігійно-церковної мережі. Докорінно змінилося ставлення населення до релігії та церкви, значно зріс рівень суспільної довіри до неї. Сформувалася суспільна потреба у церкві як важливій інституції громадянського суспільства. Церква стала тим соціальним інститутом, який висловлює своє глибоке занепокоєння станом суспільної моралі в нашій країні та закликає разом шукати правильні шляхи подолання існуючої моральної кризи.

Практика здійснення державної політики в цій сфері не сприяє піднесенню її ролі в державотворчих процесах, не формує структури громадянського суспільства для єдиного духовного простору, не сприяє розвитку позитивних тенденцій у духовно-культурній сфері суспільного буття України. Все це виходить з того, що “церква (релігійні організації) в Україні відокремлена від держави” – так написано в Законі України “Про свободу совісті та релігійні організації”. Цей Закон зіграв певну роль у нормалізації взаємовідносин держави і церкви. Але ним не регулюються відносини між церквою та місцевим самоврядуванням, особливо його представницькими органами – радами.

Органи місцевого самоврядування та виконавчої влади району покликані сприяти національно-культурному розвитку українського народу, утвердженню його духовності, пошуку правильних шляхів подолання існуючої моральної кризи.

Прийняття цієї Програми зумовлено такими причинами:

- потребою інтенсифікації становлення громадянського суспільства в Україні та задоволення зростаючої потреби громадянського суспільства в існуванні церкви як його важливої інституції;
- динамізмом суспільно-політичного та релігійно-церковного життя в Україні;
- потребою у забезпеченні паритету взаємовідносин церкви і держави;
- необхідністю забезпечення належного рівня суспільної моралі;
- невідповідністю окремих положень чинного законодавства України вимогам і реаліям сучасного релігійно-церковного життя і суспільного життя у цілому;
- потребою унеможливлення втручання органів державної влади у внутрішню діяльність релігійних організацій;
- необхідністю сприяння мінімізації та подолання міжконфесійних протиріч та конфліктів;
- необхідністю нейтралізації спроб використання церкви та релігійних організацій у політичних цілях;
- необхідністю окреслення кола сучасних потреб у взаємовідносинах церкви і місцевої влади, шляхів та механізмів їх розв'язання;

- потребою свободи творчості, доступу до культурних надбань, активної участі людей, особливо молоді, у культурно-мистецьких і релігійно-церковних процесах;
- необхідністю збереження національної культурної спадщини як основи національної культури та забезпечення розвитку культури і духовності української нації, формування цілісної національно-культурної ідентичності;
- необхідністю виховання шанобливого ставлення людей до історичної пам'яті українського народу: пам'яток нашої історії, культури, археології та архітектури, а також їхнього збереження;
- необхідністю подальшої демократизації владно-церковних взаємовідносин.

ЗАКОНОДАВЧА БАЗА

Закон України від 23.04.1991 р. № 987-ХІІ “Про свободу совісті та релігійні організації”, Постанова Верховної Ради Української РСР” від 23.04.1991 № 988-ХІІ “Про порядок введення в дію Закону України “Про свободу совісті та релігійні організації”, Указ Президента України від 21.03.2002 № 279/2002 “Про невідкладні заходи щодо остаточного подолання негативних наслідків тоталітарної політики колишнього Союзу РСР стосовно релігії та відновлення порушених прав церков і релігійних організацій”, Доручення Президента України від 08.07.2005 № 1-1/657 “Про удосконалення владно-церковних відносин, відновлення порушених прав і законних інтересів релігійних організацій, прискорення розв’язання актуальних проблем у їхній діяльності”, розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.09.2002 № 564-р “Про перспективний план невідкладних заходів щодо остаточного подолання негативних наслідків політики колишнього Союзу РСР стосовно релігії та відновлення порушених прав церков і релігійних організацій”, Закон України “Про національні меншини в Україні”, пп 1 п. 8 Постанови Верховної Ради України “Про Рекомендації парламентських слухань на тему: “Роль, значення та вплив громадянського суспільства на формування етнонаціональної політики єдності в Україні”, рішення Івано-Франківської обласної ради від 10 вересня 2021 року № 229-9/2021 “Про регіональну цільову програму “Духовне життя” на 2022-2026 роки”.

МЕТА ПРОГРАМИ

Мета Програми полягає у створенні умов для забезпечення конституційного права мешканців Івано-Франківського району на свободу совісті, остаточного подолання негативних наслідків тоталітарної політики колишнього Союзу РСР щодо релігії, забезпечення відновлення порушеної справедливості, захисту прав і законних інтересів релігійних організацій, дальшого процесу їх морально-політичної реабілітації, поліпшення відносин взаємної релігійної і світоглядної терпимості.

Програма є нормативним документом для збереження і всебічного розвитку духовної культури з урахуванням соціально-економічних, культурних, національних, та інших особливостей Івано-Франківського району.

Програма відкрита для доповнення, коригування, спільних дій органів місцевої влади, релігійних та громадських об'єднань у справі розвитку духовного життя населення Івано-Франківського району.

Головною метою Програми є забезпечення розвитку духовності українського суспільства, впровадження в суспільну свідомість загальнолюдських моральних цінностей, формування цілісної культурно-національної ідентичності шляхом:

- вироблення і нормативного закріплення дієвої моделі владно-церковних взаємовідносин в районі, яка, з урахуванням духовно-релігійних традицій українського народу та досвіду демократичних країн світу, найбільшою мірою відповідає сучасним реаліям релігійно-церковного життя та перспективам його подальшого розвитку;
- посилення співпраці між органами місцевої влади, релігійними та громадськими об'єднаннями на паритетних засадах на благо суспільства;
- утвердження цивілізованих, демократичних форм співіснування владних структур і церкви в Івано-Франківському районі;
- сприяння вирішенню релігійно-духовних проблем на території району;
- врегулювання правил суспільної моралі;
- надання системної фінансово-матеріальної підтримки релігійним громадам та об'єднанням громадян щодо їхньої діяльності;
- формування цілісного національного духовно-культурного простору;
- активізації духовно-культурної творчості.

Районна цільова Програма “Духовне життя” на 2022-2025 роки визначатиме стратегію, основні правові та організаційні принципи політики та напрями діяльності української держави у сфері відносин з церквою та релігійними організаціями як складової внутрішньої і зовнішньої політики. Програма має забезпечувати кожній людині свободу совісті та віросповідання, а також правовий і соціальний статус церкви в умовах демократизації, становлення громадянського суспільства та правової держави.

Завданням Програми є створення сприятливих умов для утвердження принципів свободи совісті та віросповідної рівності, розвитку можливостей кожної людини сповідувати або не сповідувати релігію, духовно розвиватися відповідно до вимог суспільства, виконання положень та вимог чинного законодавства у сфері владно-церковних відносин.

Реалізація районної цільової Програми “Духовне життя” на 2022-2025 роки, що дасть можливість визначити взаємовідносини між церквою і місцевою владою, пріоритети та перспективи подальшого розвитку владно-церковних та міжконфесійних стосунків зумовлена багатьма причинами, зокрема: суспільним запитом на активну участь церкви у становленні громадянського суспільства; динамізмом суспільно-політичного та релігійно-церковного життя в Івано-Франківському районі та в Україні; потребою мінімізації та подолання міжконфесійних конфліктів; невідповідністю окремих положень базового Закону України “Про свободу совісті та релігійні організації” реаліям сучасного релігійно-церковного життя; потребою приведення у відповідність окремих положень чинного законодавства України до міжнародних нормативно-

правових документів та Конституції України; необхідністю закріплення досягнутого рівня розвитку релігійно-церковного життя, владно-церковних та міжконфесійних взаємовідносин; розробкою механізмів унеможливлення втручання органів державної влади у діяльність релігійних організацій; потребою окреслення кола сучасних проблем у відносинах церкви і держави, визначення шляхів та механізмів їх розв'язання; нейтралізацією спроб окремих політичних сил використати церкву в політичних цілях.

ЗАВДАННЯ ПРОГРАМИ

Основні завдання Програми:

- вивчити найбільш гострі духовні потреби місцевих громад Івано-Франківського району;
- залучити фінансово-матеріальні ресурси для вирішення питань релігійно-духовної сфери;
- налагодити систему надання підтримки релігійним громадам та об'єднанням громадян, які беруть на себе вирішення матеріально-фінансових проблем релігійних громад та об'єднань громадян, пов'язаних із реалізацією релігійно-духовних проєктів;
- сприяти формуванню всебічно розвиненої високоосвіченої, соціально активної особистості, виховання високої духовності;
- сприяти спільній діяльності органів місцевої влади усіх рівнів, громадських і релігійних організацій, навчальних і культурно-просвітницьких закладів, пов'язаних з розвитком духовності та захистом моралі;
- утверджувати в масовій свідомості громадян історично притаманні українському народу високі моральні цінності;
- використовувати для виховання громадян кращі здобутки вітчизняної та світової духовної спадщини;
- сприяти духовно-моральному розвитку та вихованню патріотизму населення;
- вживати заходів щодо запобігання розповсюдженню інформації, яка має негативний вплив на свідомість громадян;
- впроваджувати в суспільну свідомість розуміння переваг здорового способу життя, заснованого на дотриманні Божих заповідей;
- спрямовувати діяльність на розширення ролі церков та релігійних організацій у суспільному житті, становлення їх як повноцінних інституцій громадянського суспільства;
- організувати проведення досліджень щодо виявлення причин руйнування та погіршення технічного стану пам'яток історії та культури, у зв'язку з чим розробити і затвердити режим збереження та порядку їх використання;
- створити умови для збереження пам'яток історії та культури;
- підготувати програму регенерації історичного середовища шляхом розроблення проєктно-кошторисної документації, а також проведення робіт з реставрації, консервації пам'яток архітектури.

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМИ

Фінансове забезпечення Програми здійснюється за рахунок коштів районного бюджету у межах асигнувань, передбачених головним розпорядником бюджетних коштів виконавцям відповідних заходів протягом 2022-2025 років, залучення можливих благодійних внесків та інших джерел фінансування, передбачених законодавством України.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ПРОГРАМИ

Виконання заходів Програми дасть змогу об'єднати потенціал району у забезпеченні прав громадян на свободу совісті, сприянні релігійним громадам Івано-Франківського району у духовному розвитку, соціальному та гуманітарному забезпеченні потреб мешканців району, духовної освіти молоді та усіх бажаючих, реалізації релігійних потреб кожного мешканця, збереження та зростання суспільної моралі громадян.

ОРГАНІЗАЦІЯ І КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОНАННЯМ ПРОГРАМИ

Системний моніторинг виконання Програми здійснюється шляхом підготовки та проведення районних заходів та їх фінансового забезпечення, соціологічних досліджень, опитувань учасників тощо.

Відповідно до Програми відбуватиметься активізація співпраці з боку церкви і місцевих органів влади, що стимулюватиме взаємні контакти між ними, зможе реально спричинити подолання протистоянь і розколу та дотримання принципу рівності усіх релігій перед законом, незалежно від кількості їх послідовників, тривалості існування в Україні, а також регіонів поширення. Тут важливого значення набуває формування толерантності, головною метою якої є досягнення такого стану відносин між вірними різних релігій, у якому це стане ознакою сили українського суспільства, багатоманітності його духовної культури. Виходячи з реалій релігійно-церковного життя, державі, що стала на шлях побудови демократичного суспільства, варто всіляко сприяти встановленню та утворенню відносин конфесійної терпимості і поваги до людей, які сповідують певну релігію (або не сповідують ніякої).

Додаток
до районної цільової Програми
“Духовне життя” на 2022-2025 роки

Перелік заходів
районної цільової Програми “Духовне життя” на 2022-2025 роки

№ з/п	Найменування заходу	Виконавці	Термін виконання
1.	Надавати всебічну допомогу в межах, дозволених законодавством України, церквам і релігійним організаціям у реалізації їхніх статутних завдань із можливим залученням до цього процесу підприємств та організацій Івано-Франківського району.	Районна рада, районна державна адміністрація, органи місцевого самоврядування району	2022-2025
2.	Забезпечити ремонтні і реставраційні роботи з упорядкування пам'яток сакральної архітектури.	Районна рада, районна державна адміністрація, органи місцевого самоврядування району	2022-2025
3.	Сприяти церквам і релігійним організаціям у будівництві храмів.	Районна рада	2022-2025
4.	Сприяти поширенню соціальної реклами в районі, спрямованої на піднесення та зміцнення духовно-моральних цінностей суспільства.	Районна рада, районна державна адміністрація та органи місцевого самоврядування району	2022-2025
5.	Сприяти релігійним організаціям району в отриманні гуманітарної допомоги, яка надходить на адреси релігійних організацій.	Районна рада, районна державна адміністрація, органи місцевого самоврядування району	2022-2025
6.	Сприяти проведенню культурних заходів, присвячених державним і релігійним святам, ювілеїв, офіційних дат, визначних подій.	Районна рада, районна державна адміністрація, органи місцевого самоврядування району	2022-2025
7.	Сприяти проведенню екуменічних молебнів, прощ до паломницьких місць району. Популяризувати релігійний туризм.	Районна рада, районна державна адміністрація, органи місцевого самоврядування району	2022-2025

8.	Сприяти в організації молодіжних клубів здорового способу життя.	Районна рада, районна державна адміністрація, органи місцевого самоврядування району	2022-2025
9.	Сприяти організації і підтримувати заходи (лекції, диспути, вікторини), спрямовані на популяризацію основоположних принципів християнства із залученням науковців і богословів вищих світських і теологічних вузів, представників духовенства.	Районна рада, районна державна адміністрація, органи місцевого самоврядування району	2022-2025
10.	Сприяти висвітленню у засобах масової інформації питань у сфері державно-церковних відносин, розширивши час використання ефірного простору для духовно-просвітницьких програм, у тому числі за участю релігійних організацій.	Районна рада, районна державна адміністрація, органи місцевого самоврядування району	2022-2025
11.	Підтримувати молодіжний рух, національно-патріотичне та духовне виховання молоді з метою всебічного виховання та самовиховання молоді особистості, її моральних, духовних і фізичних якостей, патріотичне виховання юного покоління, відродження історичних та культурних традицій українського народу.	Районна рада, районна державна адміністрація, органи місцевого самоврядування району	2022-2025
12.	Сприяти комплектуванню бібліотечних фондів бібліотек району літературою з питань розвитку національно-духовної культури.	Районна рада, районна державна адміністрація, органи місцевого самоврядування району	2022-2025

Керівники Програми:

**заступник керівника
виконавчого апарату
районної ради**

Ярослав ЄФІМЧУК

**заступник голови
районної державної адміністрації**

Олександр ПОПАДИНЕЦЬ